

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Панфілов Ю.І.¹, Александров В.М.²

¹Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

*²Військово-юридичний інститут Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

Аналіз даних спеціальної літератури та узагальнення практичного досвіду зарубіжних та вітчизняних фахівців засвідчив, що проблема формування професійних компетентностей фахівців соціальної роботи (ФСР) залишається дуже актуальною та значущою. Важливою їх компетенцією є психолого-педагогічні аспекти мовної комунікації. Актуальність обраної теми обумовлена низкою факторів, що мовна комунікація суттєво впливає на умови професійної діяльності ФСР. Від їх мовної компетентності залежить процес встановлення контактів, що породжується потребами роботи, а також обмін інформацією, вироблення стратегії взаємодії, сприйняття і розуміння іншої людини; встановлюються взаємні зносини, діловий чи дружній зв'язок. Мовна комунікація є одним із головних інструментів спільного пошуку оптимального вирішення різноманітних завдань. Вона є частиною взаємодії ФСР з клієнтами, засобом такої взаємодії. Культура мовної комунікації завжди була предметом особливої уваги. Мовна комунікація є важливою умовою здійснення професійних обов'язків ФСР. Структура професійної мовної комунікації складається з чотирьох етапів: прогностичного, комунікативного, управлінського і заключного. Велике значення для мовної комунікації мають особистісні показники працівника соціальної сфери а саме: індивідуально-особистісні, комунікативні, соціально-психологічні, морально-політичні. Провідними здібностями ФСР є: комунікативність (прихильність до людей, доброзичливість, товариськість); перцептивність (професійна пильність, емпатія, інтуїція); динамізм особистості (здатність до вольового впливу і логічного переконання); емоційна стійкість (здатність володіти собою); оптимістичне прогнозування; креативність (здатність до творчості). Науковці виділяють такі три компоненти професійної мовної комунікації, як когнітивний, естетичний, поведінковий. Виділяють вісім основних цілей мовної комунікації: контактна; інформаційна; спонукальна; координаційна; розумова; емотивна; встановлення відносин; здійснення впливу. Комунікативний вплив можливий лише за умов єдиної або подібної системи мовної кодифікації та декодифікації у партнерів; ідентичні лексичні та синтаксичні системи, однакового розуміння ситуації спілкування. Стратегія розвитку ФСР полягає в організації цілеспрямованого і неперервного освітнього процесу на засадах гуманістичного, особистісно орієнтованого, суб'єкт-суб'єктного підходів; у саморозвитку, самоорганізації особистості ФСР, яка є джерелом активності в процесі професійної діяльності.